COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 19.6.2024
COM(2024) 621 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Poloniei

{SWD(2024) 100 final} - {SWD(2024) 621 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Poloniei

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului([1]), în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului([2]), care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de UE. În concordanță cu prioritățile semestrului european, mecanismul ajută la realizarea redresării economice și sociale și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală și pentru a face mai reziliente economiile statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul UE și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale.

(2) Regulamentul privind REPowerEU([3]), adoptat la 27 februarie 2023, vizează eliminarea dependenței UE de importurile de combustibili fosili din Rusia. ceea ce va

---

1 JO L 2024/1263, 30.4.2024 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

2 Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17) ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

3 Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din

contribui la realizarea securității energetice și la diversificarea aprovizionării UE cu energie, sporind, în același timp, utilizarea surselor regenerabile de energie și crescând capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Polonia a adăugat un nou capitol privind REPowerEU în planul său național de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor REPowerEU.

(3) La 16 martie 2023, Comisia a publicat o comunicare intitulată „Competitivitatea pe termen lung a UE: perspectiva după 2030”([4]), pentru a fundamenta deciziile în materie de politică și pentru a crea condițiile-cadru pentru stimularea creșterii. Comunicarea definește competitivitatea pe baza a nouă factori determinanți care se consolidează reciproc. Printre acești factori determinanți, accesul la capitalul privat, cercetarea și inovarea, educația și competențele, precum și piața unică apar ca priorități de politică esențiale pentru reforme și investiții în vederea abordării provocărilor actuale în materie de productivitate, precum și în vederea consolidării competitivității pe termen lung a UE și a statelor sale membre. În urma acestei comunicări, Comisia a publicat, la 14 februarie 2024, Raportul anual privind piața unică și competitivitatea[5]. Raportul detaliază punctele forte și provocările concurențiale ale pieței unice europene, urmărind evoluțiile anuale în funcție de cei nouă factori determinanți ai competitivității identificați.

(4) La 21 noiembrie 2023, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2024[6], care marchează începutul ciclului semestrului european din 2024 pentru coordonarea politicilor economice. La 22 martie 2024, Consiliul European a aprobat prioritățile analizei, care vizează cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive. Totodată, la data de 21 noiembrie 2023, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2024, în care nu a identificat Polonia ca fiind unul dintre statele membre care pot fi afectate de dezechilibre sau care pot fi în pericol de a fi afectate de dezechilibre și pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost adoptată de Consiliu la 12 aprilie 2024, precum și Propunerea de raport comun pentru 2024 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor privind ocuparea forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale, care a fost adoptată de Consiliu la 11 martie 2024.

(5) La 30 aprilie 2024, a intrat în vigoare noul cadru de guvernanță economică al UE. Cadrul include noul Regulament al Parlamentului European și al Consiliului (UE) 2024/1263 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului. Cadrul include, totodată, Regulamentul (CE) nr. 1467/97 privind punerea în aplicare a procedurii de deficit excesiv, cu modificările ulterioare, și Directiva 2011/85/UE privind cadrele bugetare ale statelor membre[7], cu modificările

---

planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1).ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

4 COM(2023) 168 final.

5 COM(2024) 77 final.

6 COM(2023) 901 final.

7 Regulamentul (UE) 2024/1264 al Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1467/97 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) și Directiva (UE) 2024/1265 a Consiliului

ulterioare. Obiectivele noului cadru sunt asigurarea sustenabilității datoriei publice și a creșterii durabile și favorabile incluziunii printr-o consolidare bugetară treptată și prin realizarea de reforme și investiții. Cadrul promovează asumarea responsabilității la nivel național și pune un accent mai puternic pe politicile pe termen mediu, în combinație cu o aplicare mai eficace și mai coerentă. Fiecare stat membru ar trebui să prezinte Consiliului și Comisiei un plan bugetar-structural național pe termen mediu. Planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu conțin angajamentele bugetare, în materie de reforme și de investiții ale statelor membre și acoperă un orizont de planificare de 4 sau 5 ani, în funcție de durata obișnuită a legislaturii naționale. Traiectoria cheltuielilor nete[8] care este indicată în planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu ar trebui să respecte cerințele prevăzute în Regulamentul (UE) 2024/1263, inclusiv pe cele referitoare la plasarea sau menținerea datoriei publice pe o traiectorie descendentă plauzibilă cel târziu până la sfârșitul perioadei de ajustare sau la menținerea acesteia la niveluri prudente, sub 60 % din PIB, și la aducerea și/sau menținerea deficitului public sub nivelul de referință de 3 % din PIB pe termen mediu. În cazul în care un stat membru se angajează să realizeze un set relevant de reforme și investiții în conformitate cu criteriile stabilite în Regulamentul (UE) 2024/1263, perioada de ajustare poate fi prelungită cu maximum trei ani. Pentru a sprijini elaborarea planurilor respective, la [21 iunie] 2024, Comisia urmează să furnizeze statelor membre orientări cu privire la conținutul planurilor și al rapoartelor anuale privind progresele înregistrate pe care acestea vor trebui să le prezinte ulterior și, în conformitate cu articolul 5 din Regulamentul (UE) 2024/1263, le va transmite orientări tehnice privind ajustările bugetare necesare (traiectoriile de referință și informații tehnice, după caz). Statele membre ar trebui să prezinte planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu până la 20 septembrie 2024, cu excepția cazului în care statul membru în cauză și Comisia convin să prelungească termenul cu o perioadă de timp rezonabilă. Statele membre ar trebui să asigure implicarea parlamentelor lor naționale și consultarea instituțiilor bugetare independente, a partenerilor sociali și a altor părți interesate de la nivel național, după caz.

(6) În 2024, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să evolueze în concordanță cu punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență. Implementarea integrală a planurilor de redresare și reziliență rămâne esențială pentru îndeplinirea priorităților de politică din cadrul semestrului european, întrucât planurile respective contribuie la abordarea eficace a tuturor provocărilor care au fost identificate în cadrul recomandărilor relevante specifice fiecărei țări și emise în ultimii ani sau la abordarea eficace a unui subset al provocărilor respective. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019, 2020, 2022 și 2023 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

---

din 29 aprilie 2024 de modificare a Directivei 2011/85/UE privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre (JO L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[8] Cheltuielile nete, astfel cum sunt definite la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263 al Consiliului din 29 aprilie 2024 (JO L 2024/1263, 30.4.2024. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). „Cheltuieli nete” înseamnă cheltuielile publice, excluzând (i) cheltuielile cu dobânzile, (ii) măsurile discreționare privind veniturile, (iii) cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii, (iv) cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune, (v) elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și (vi) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

(7) La 3 mai 2021, Polonia a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La 17 iunie 2022, Consiliul a adoptat Decizia de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Poloniei[9], care a fost modificată la 8 decembrie 2023 în conformitate cu articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241, pentru a actualiza contribuția financiară maximă aferentă sprijinului financiar nerambursabil, precum și pentru a include capitolul privind REPowerEU[10]. Eliberarea tranșelor este condiționată de adoptarea, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, a unei decizii a Comisiei care să confirme faptul că Polonia a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte implică faptul că nu s-au înregistrat regrese privind jaloanele și țintele anterioare care fuseseră deja atinse.

(8) Comisia a publicat raportul de țară din 2024 pentru Polonia[11] la 19 iunie 2024. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Polonia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări care au fost adoptate de Consiliu în perioada 2019-2023 și a făcut bilanțul implementării de către Polonia a planului său de redresare și reziliență. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate anumite deficiențe, legate de provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Polonia în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale UE în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.

(9) Pe baza datelor validate de Eurostat[12], deficitul public al Poloniei a crescut de la 3,4 % din PIB în 2022 la 5,1 % în 2023, iar datoria publică a crescut de la 49,2 % din PIB la sfârșitul anului 2022 la 49,6 % la sfârșitul anului 2023. Astfel cum s-a anunțat în orientările de politică bugetară pentru 2024[13], Comisia face primul pas în direcția deschiderii unor proceduri aplicabile deficitelor excesive bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023, în conformitate cu dispozițiile legale existente. La 19 iunie 2024, Comisia a adoptat un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE[14]. Raportul respectiv a evaluat situația bugetară a Poloniei, întrucât deficitul său public în 2023 a depășit valoarea de referință de 3 % din PIB. Conform concluziilor raportului, în lumina acestei evaluări și după luarea în considerare a avizului Comitetului economic și financiar instituit în temeiul

---

9 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 17 iunie 2022 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Poloniei (9728/22).

10 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 8 decembrie 2023 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 17 iunie 2022 privind aprobarea evaluării planului de redresare și reziliență al Poloniei (15835/23).

11 SWD(2024) 621 final.

12 Euroindicatorii Eurostat, 22.4.2024.

13 COM(2023) 141 final.

14 Raport al Comisiei elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, 19.6.2024, COM (2024) 598 final.

articolului 126 alineatul (4) din TFUE, Comisia intenționează să propună, în luna iulie, deschiderea unei proceduri de deficit excesiv, recomandând Consiliului să adopte, în temeiul articolului 126 alineatul (6), o decizie prin care se stabilește existența unui deficit excesiv pentru Polonia.

(10) La 12 iulie 2022, Consiliul a recomandat[15] Poloniei să ia măsuri pentru a asigura, în 2023, concordanța între creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național și o orientare fiscal-bugetară în linii mari neutră[16], ținând seama de sprijinul continuu, temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile în fața creșterilor abrupte ale prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. În același timp, s-a recomandat Poloniei să fie pregătită să ajusteze cheltuielile curente în funcție de evoluția situației și să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și tranziția digitală, precum și pentru securitatea energetică, ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale Uniunii. În 2023, potrivit estimărilor Comisiei, orientarea bugetară[17] a fost expansionistă cu 0,8 % din PIB, în contextul unei inflații ridicate. În 2023, creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) a avut o contribuție în linii mari neutră de 0,0 % din PIB la orientarea bugetară, care este în concordanță cu recomandarea Consiliului. Contribuția în linii mari neutră a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național s-a datorat reducerii costurilor măsurilor de sprijin de urgență (specifice și nespecifice) pentru gospodării și întreprinderi adoptate ca răspuns la creșterile prețurilor la energie (cu 1,2 puncte procentuale din PIB). Principalii factori de creștere a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile privind veniturile) au fost creșterea salariilor și a pensiilor din sectorul public. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 1,5 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 3,8 % din PIB în 2023, cu o creștere anuală de 0,8 puncte procentuale din 2022. Polonia a finanțat investiții suplimentare prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență și al altor fonduri ale UE și a menținut investițiile finanțate la nivel național. Polonia a finanțat investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi sprijinul pentru rețelele de transport și distribuție și utilizarea surselor regenerabile de energie, pentru centralele eoliene offshore și pentru renovarea eficientă din punct de vedere energetic a clădirilor și pentru mobilitatea verde și inteligentă, care sunt finanțate din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

---

15 Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022 privind Programul național de reformă al Poloniei și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Poloniei pentru 2022, JO C 334, 1.9.2022, p. 171.

16 Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, creșterea potențială a producției pe termen mediu a Poloniei în 2023, care este utilizată pentru a măsura orientarea bugetară, este estimată la 14,5 % în termeni nominali, pe baza ratei medii de creștere potențială reală pe 10 ani și a deflatorului PIB din 2023.

17 Orientarea bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul acesteia este de a evalua impulsul economic generat de politicile bugetare, atât cele finanțate la nivel național, cât și cele finanțate de la bugetul UE. Orientarea bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile (și excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19) și incluzând cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii. Un semn negativ (pozitiv) al indicatorului indică o politică bugetară expansionistă (contracționistă).

(11) Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, PIB-ul real va crește cu 2,8 % în 2024 și cu 3,4 % în 2025, iar inflația IAPC se va situa la 4,3 % în 2024 și la 4,2 % în 2025.

(12) Previziunile Comisiei din primăvara anului 2024 estimează un deficit public de 5,4 % din PIB în 2024, în timp ce ponderea datoriei publice în PIB ar urma să crească la 53,7 % până la sfârșitul anului 2024. Creșterea deficitului în 2024 reflectă în principal cheltuielile ridicate pentru apărare, creșterile salariale din sectorul public și noile beneficii sociale. Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că, în 2024, orientarea bugetară va fi expansionistă cu 2,4 % din PIB.

(13) Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, în 2024 vor fi finanțate prin sprijin nerambursabil („granturi”) acordat prin Mecanismul de redresare și reziliență cheltuieli reprezentând 1,0 % din PIB, comparativ cu 0,1 % din PIB în 2023. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență vor permite investiții de înaltă calitate și reforme de stimulare a productivității, fără a avea un impact direct asupra soldului bugetului public și a datoriei publice a Poloniei. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, în 2024 vor fi finanțate prin împrumuturi acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență cheltuieli reprezentând 0,9 % din PIB, comparativ cu 0 % din PIB în 2023.

(14) La 14 iulie 2023, Consiliul a recomandat Poloniei să asigure o politică fiscal-bugetară prudentă, în special prin limitarea, în 2024, a creșterii nominale a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național[18] la maximum 7,8 %. Atunci când și-au executat bugetele pentru 2023 și și-au elaborat bugetele pentru 2024, statele membre au fost invitate să ia în considerare faptul că, pe baza datelor privind rezultatul execuției bugetului pentru 2023, Comisia urma să propună Consiliului deschiderea unor proceduri aplicabile deficitelor excesive bazate pe deficit. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ale Poloniei vor crește cu 12,8 % în 2024, situându-se peste rata maximă de creștere recomandată. Aceste cheltuieli suplimentare care depășesc rata maximă de creștere recomandată pentru cheltuielile primare nete finanțate la nivel național corespund unui procent de 2,0 % din PIB în 2024. Acest lucru riscă să nu fie în concordanță cu recomandările Consiliului.

(15) În plus, Consiliul a recomandat Poloniei să întreprindă acțiuni astfel încât să elimine treptat măsurile existente de sprijin de urgență în domeniul energiei și să utilizeze economiile astfel rezultate pentru a reduce deficitul public, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Consiliul a precizat, de asemenea, că, în cazul în care noi creșteri ale prețului energiei ar face necesară adoptarea de noi măsuri de sprijin sau continuarea celor existente, Polonia ar trebui să se asigure că astfel de măsuri sunt direcționate pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile vulnerabile, sunt fezabile din punct de vedere bugetar și încurajează în continuare realizarea de economii de energie. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul bugetar net[19] al măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei este estimat la 0,6 % din PIB în 2023, la 0,5 % în 2024 și la mai puțin de 0,1 % în 2025. În special, se presupune că

[18] Cheltuielile primare nete sunt definite ca fiind cheltuieli finanțate la nivel național, excluzând (i) măsurile discreționare privind veniturile, (ii) cheltuielile cu dobânzile, (iii) cheltuielile ciclice cu șomajul și (iv) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

[19] Această cifră reprezintă nivelul costului bugetar anual al măsurilor respective și include veniturile și cheltuielile și, după caz, exclude veniturile provenite din impozitele pe profiturile excepționale ale furnizorilor de energie.

sistemele de înghețare a prețurilor la energie electrică și gaze vor rămâne în vigoare până în iunie 2024, în timp ce plafoanele de preț pentru energia electrică și gaze vor rămâne în vigoare până la sfârșitul anului 2024, iar cele pentru încălzirea centralizată - până în iunie 2025[20]. Dacă economiile aferente ar fi utilizate pentru a reduce deficitul public, astfel cum a recomandat Consiliul, aceste proiecții ar implica o ajustare bugetară de 0,2 % din PIB în 2024, în timp ce cheltuielile primare nete finanțate la nivel național[21] oferă o contribuție expansionistă la orientarea bugetară de 2,0 % din PIB în anul respectiv. Nu se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei vor fi eliminate treptat, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Acest lucru riscă să nu fie în concordanță cu recomandările Consiliului. În plus, nu se preconizează că economiile aferente vor fi utilizate pentru a reduce deficitul public, ceea ce riscă, de asemenea, să nu fie în concordanță cu recomandarea Consiliului. Costul bugetar al măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei care vizează protejarea gospodăriilor și a întreprinderilor vulnerabile este estimat la mai puțin de 0,1 % din PIB în 2024 (0,2 % din PIB în 2023), toate acestea menținând semnalul de preț pentru reducerea cererii de energie și creșterea eficienței energetice.

(16) În plus, Consiliul a recomandat[22], de asemenea, Poloniei să mențină investițiile publice finanțate la nivel național și să asigure absorbția eficace a granturilor acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale UE, în special pentru a promova tranziția verde și cea digitală. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național vor crește de la 3,8 % din PIB în 2023 la 4,0 % din PIB în 2024. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. De asemenea, se preconizează că cheltuielile publice finanțate din veniturile provenite din fonduri ale UE, inclusiv din granturile acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, vor crește de la 1,5 % din PIB în 2023 la 1,9 % din PIB în 2024.

(17) Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2024 estimează un deficit public pentru 2025 de 4,6 % din PIB. Scăderea deficitului în 2025 reflectă în principal o redresare ciclică și expirarea măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei. Se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 57,7 % până la sfârșitul anului 2025. Pe lângă deficitele ridicate, creșterea ponderii datoriei în PIB este determinată de plățile anticipate mari în numerar pentru investiții în echipamente militare.

(18) Prestațiile sociale rămân în mare măsură neorientate și se acordă fără testarea mijloacelor la nivel de gospodărie, ceea ce conduce la un sistem de protecție socială cu putere redistributivă limitată. În 2023, alocațiile universale pentru copii au fost majorate în mod semnificativ, iar cea de a 13-a pensie a fost menținută. Ar putea fi

---

[20] Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se presupune că măsurile care, conform declarațiilor Poloniei, rămân în vigoare până la sfârșitul anului 2024 vor avea, în principiu, un impact bugetar și în 2025.

[21] Această contribuție este măsurată ca variație a cheltuielilor publice primare, fără (i) impactul bugetar incremental al măsurilor discreționare privind veniturile, (ii) cheltuielile punctuale, (iii) cheltuielile ciclice cu șomajul și (iv) cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE, în raport cu rata de creștere potențială medie a PIB-ului nominal pe termen mediu (pe 10 ani), exprimată ca raport cu PIB-ul nominal.

[22] Recomandarea Consiliului privind Programul național de reformă al Poloniei pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Poloniei pentru 2023, JO C 312, 1.9.2023, p. 197.

îmbunătățită, în documentele bugetare, transparența cu privire la investițiile în curs și cele planificate. Lipsește o imagine de ansamblu integrată și cuprinzătoare a investițiilor în curs și a surselor de finanțare a acestora, inclusiv a fondurilor extrabugetare și a întreprinderilor de stat. Deși sunt disponibile în grade diferite, astfel de informații sunt dispersate în mai multe documente, cum ar fi programele multianuale de investiții și planurile financiare ale întreprinderilor de stat sau ale fondurilor extrabugetare. Procedurile de evaluare și selectare a proiectelor de investiții publice și de efectuare a evaluărilor *ex post* sunt deficitare. Există metodologii standardizate de evaluare a proiectelor doar pentru investițiile finanțate de UE, dar acestea ar putea fi aplicate tuturor investițiilor importante finanțate de guvern. Procedurile de selecție a proiectelor diferă de la un minister la altul și se bazează pe tipul de proiect și pe sursa de finanțare. Nu există criterii standard pentru selecția și prioritizarea proiectelor la nivelul administrației centrale.

(19) Polonia este una dintre țările cu cea mai rapidă tendință de îmbătrânire demografică din UE și tendințele demografice pe termen lung vor avea un impact asupra sistemului său de pensii. Reluarea procesului de majorare a vârstei efective de pensionare prin asigurarea unei participări ridicate a lucrătorilor în vârstă pe piața muncii este esențială pentru a sprijini creșterea economică și caracterul adecvat al pensiilor viitoare. Proiecțiile pentru Polonia din Raportul pe 2024 privind îmbătrânirea populației arată o doua cea mai mare scădere a ratei de adecvare, măsurată ca raportul dintre pensia medie și salariul brut mediu la pensionare. Dacă rata de adecvare ar fi menținută aproape de nivelul actual, cheltuielile publice ar crește cu 4,6 puncte procentuale din PIB până în 2070. Pensiile agricultorilor sunt subvenționate în mare măsură de stat, acestea reprezentând 0,6 % din PIB în 2023, iar metoda de calculare a contribuțiilor sociale colectate nu încurajează trecerea la sistemul general de pensii, ceea ce împiedică mobilitatea intersectorială a forței de muncă. Deși Polonia a pus în aplicare o măsură specifică în planul său de redresare și reziliență pentru a promova munca dincolo de vârsta legală de pensionare, ar fi necesare eforturi suplimentare pentru a aborda provocarea legată de adecvarea și sustenabilitatea viitoare a pensiilor.

(20) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) și cu criteriul 2.2 din anexa V la Regulamentul (UE) 2021/241, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Se preconizează că acestea vor contribui la abordarea eficace a tuturor provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări sau a unui subset semnificativ al provocărilor respective. În acest interval scurt de timp, este esențial să se continue cu rapiditate implementarea efectivă a planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU, pentru a stimula competitivitatea pe termen lung a Poloniei, prin tranziția verde și tranziția digitală, asigurându-se în același timp echitatea socială. Pentru ca Polonia să își poată îndeplini angajamentele asumate în plan până în august 2026, este esențial ca țara să continue punerea în aplicare a reformelor și să accelereze investițiile prin abordarea întârzierilor care apar, asigurând în același timp o capacitate administrativă solidă. Implicarea sistematică a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a societății civile și a altor părți interesate relevante rămâne esențială pentru a asigura asumarea pe scară largă a responsabilității în scopul implementării cu succes a planului de redresare și reziliență.

(21) În cadrul evaluării la jumătatea perioadei a fondurilor politicii de coeziune, în conformitate cu articolul 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, Polonia trebuie să revizuiască fiecare program până în martie 2025, ținând seama, printre altele, de provocările identificate în recomandările specifice adresate țării în 2024, precum și de

planul său național privind energia și clima. Această revizuire stă la baza alocării definitive a fondurilor UE incluse în fiecare program. Polonia a înregistrat progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a politicii de coeziune și a Pilonului european al drepturilor sociale, dar persistă provocări, iar disparitățile regionale dintre regiunile estice și celelalte regiuni ale țării s-au accentuat în permanență. Este esențial să se accelereze punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune. Prioritățile convenite în cadrul programelor sunt în continuare relevante. Este important ca Polonia să investească în transformarea economică inovatoare și inteligentă și să consolideze cooperarea dintre mediul științific și întreprinderi. Accelerarea tranziției verzi și a înlocuirii cărbunelui necesită acțiuni care includ extinderea producției de energie curată, creșterea investițiilor în producția de tehnologii care contribuie la obiectivul zero emisii nete, reducerea consumului de energie și reducerea poluării aerului. Este important să se investească în competențele digitale și verzi. Eliminarea decalajelor teritoriale în ceea ce privește accesul la servicii de îngrijire a copiilor calitative și la prețuri accesibile este în continuare o prioritate. Atunci când se efectuează evaluarea la jumătatea perioadei a programelor politicii de coeziune, merită să se acorde mai multă atenție investițiilor în sistemul de sprijin pentru resortisanții țărilor terțe și oportunităților de susținere a integrării acestora într-un mod cuprinzător, întrucât Polonia s-a confruntat cu un aflux fără precedent de refugiați din Ucraina. Polonia ar putea utiliza inițiativa platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” pentru a sprijini transformarea economiei sale, în special în ceea ce privește tehnologiile curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor.

(22) Pe lângă provocările economice și sociale abordate în planul de redresare și reziliență și în alte fonduri ale UE, Polonia se confruntă cu o serie de provocări suplimentare legate de deficitul de forță de muncă, digitalizarea întreprinderilor, achizițiile publice, încălzirea centralizată și gestionarea apei.

(23) Deficitul de forță de muncă subminează competitivitatea economiei Poloniei. În 2023, 66 % dintre angajatorii polonezi au raportat dificultăți în ocuparea posturilor vacante, în timp ce 75 % au raportat dificultăți în găsirea talentelor de care aveau nevoie. Din acest motiv, este esențial să se sporească participarea pe piața muncii a grupurilor cu cele mai scăzute rate de ocupare, cum ar fi persoanele cu handicap (decalajul în ceea ce privește ocuparea forței de muncă în rândul persoanelor cu handicap a fost de 31,3 puncte procentuale în 2022, cu mult peste media UE de 21,4 puncte procentuale) sau femeile (în 2023, în Polonia, decalajul în materie de ocupare a forței de muncă între bărbați și femei a fost de 11,8 puncte procentuale în medie și de 23,3 puncte procentuale pentru persoanele cu vârste cuprinse între 55 și 64 de ani). Polonia nu atinge obiectivul UE pentru 2030 privind participarea în proporție de 51,7 % a adulților la învățare, aceasta fiind în prezent de 20,3 %, ceea ce împiedică tranziția către sectoare care necesită forță de muncă prin recalificare și perfecționare. În același timp, sistemul de îngrijire pe termen lung este subdezvoltat și continuă să se bazeze pe familie, în special pe femei, precum și pe alți îngrijitori informali. Acoperirea serviciilor formale de îngrijire la domiciliu este scăzută, aceasta fiind de 13 % în cazul persoanelor cu vârsta de cel puțin 65 de ani care au nevoie de o astfel de îngrijire, cu mult sub media UE (30 % în 2022), în timp ce nevoile cresc rapid în contextul îmbătrânirii populației. Se preconizează că ponderea persoanelor cu vârsta de cel puțin 65 de ani va ajunge la 21,9 % în 2030 și la 29,1 % în 2050. Promovarea unei implicări mai mari a îngrijitorilor formali, majoritatea femei, în activitatea economică, prin îmbunătățirea accesului la serviciile de îngrijire formală în comunitate și la domiciliu poate contribui la creșterea participării la piața forței de muncă.

(24) Sistemul de achiziții publice este în continuare afectat de numărul redus de întreprinderi care depun oferte. Acest lucru are ca rezultat o pondere mare a ofertelor unice, care a rămas la un nivel excepțional de ridicat timp de mai mulți ani (54 % în 2023 și peste 50 % în ultimii 5 ani). În pofida așteptărilor, legea privind achizițiile publice, care a intrat în vigoare în ianuarie 2021, nu a abordat imediat principalele deficiențe. Pentru aceasta este nevoie de o analiză solidă și cuprinzătoare a cauzelor profunde ale concurenței scăzute în domeniul achizițiilor publice, care reprezintă o problemă persistentă și tot mai accentuată. Consolidarea în continuare a digitalizării procesului de achiziții publice și dezvoltarea ofertei de formare pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) pot contribui la abordarea acestor provocări.

(25) Polonia își poate îmbunătăți performanța în ceea ce privește tranziția digitală și își poate spori contribuția la eforturile colective de atingere a țintelor deceniului digital al UE. Deși s-au înregistrat progrese în ceea ce privește digitalizarea serviciilor publice, Polonia a rămas în urmă în domeniul digitalizării întreprinderilor. Ponderea IMM-urilor poloneze care au cel puțin un nivel de bază de intensitate digitală este de 61 %, situându-se sub media UE de 69 % (obiectivul UE pentru 2030 fiind de 90 %). Doar 18 % dintre întreprinderi oferă formare specifică în domeniul TIC angajaților lor, care, prin urmare, au niveluri scăzute de competențe digitale. Pentru a consolida potențialul de creștere al economiei sale și pentru a stimula investițiile private, Polonia ar trebui să faciliteze accesul la tehnologii avansate, în special pentru IMM-uri, și să stimuleze ecosistemele de întreprinderi nou-înființate prin îmbunătățirea accesului la formare, acordarea de sprijin tehnic și financiar și încurajarea transferului de cunoștințe.

(26) În ultimul deceniu, consumul final de energie al Poloniei a înregistrat o tendință de creștere. În 2022, acesta a fost cu 14,5 % mai mare decât în 2013, în timp ce în UE, în ansamblu, a scăzut cu 5,5 %. În cazul în care traiectoria din ultimii 6 ani se menține, Polonia își va depăși cu 28 % obiectivul fixat în materie de eficiență energetică. În special, sistemele de încălzire centralizată furnizează energie termică pentru 42 % din populație, dar sunt în continuare foarte dependente de cărbune, iar o traiectorie clară de decarbonizare, cu un accent puternic pe eficiența energetică, nu a fost încă propusă. Deși politicile actuale prevăd o trecere la gazele naturale și la biomasă, trebuie să se definească o traiectorie de decarbonizare care să acorde prioritate eficienței energetice, surselor regenerabile de căldură care să fie și durabile și utilizării căldurii reziduale. Polonia a pus în aplicare un set de politici naționale de promovare a renovării clădirilor rezidențiale, inclusiv scheme de subvenții majore finanțate în cadrul planului de redresare și reziliență. Cu toate acestea, aceste politici trebuie consolidate în continuare și aliniate la obiectivele climatice ale UE pentru 2030. Prin urmare, sunt necesare acțiuni specifice pentru a reduce emisiile de carbon generate de clădiri, cu un accent deosebit pe îmbunătățirea eficienței energetice și decarbonizarea încălzirii centralizate.

(27) Polonia se confruntă cu provocări legate de adaptarea la schimbările climatice, de exemplu în ceea ce privește riscurile de secetă și inundații. Planul de redresare și reziliență include măsuri de îmbunătățire a retenției apei în zonele rurale, dar alte politici naționale în domeniul agriculturii, al silviculturii și al gestionării apei nu sunt încă adecvate pentru a aborda riscurile și impactul schimbărilor climatice. S-ar putea obține o mai bună coerență a politicilor printr-o coordonare mai strânsă între diferitele instituții responsabile de politicile relevante. Acest lucru ar putea contribui la punerea în aplicare a unor soluții durabile, cum ar fi soluțiile de adaptare bazate pe natură, pentru a spori aprovizionarea cu apă și a permite adaptarea la schimbările climatice,

asigurând totodată durabilitatea pe termen lung a agriculturii și a altor sectoare care se bazează pe serviciile ecosistemice.

RECOMANDĂ ca, în 2024 și în 2025, Polonia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să transmită în timp util planul bugetar-structural pe termen mediu. În conformitate cu cerințele Pactului de stabilitate și de creștere reformat, să limiteze creșterea cheltuielilor nete[23] în 2025 la o rată compatibilă cu reducerea deficitului public în direcția atingerii valorii de referință de 3 % din PIB prevăzute în tratat și cu menținerea datoriei publice la un nivel prudent pe termen mediu. Să îmbunătățească eficiența cheltuielilor publice, inclusiv printr-o mai bună direcționare a prestațiilor sociale, precum și printr-o mai mare transparență în ceea ce privește planificarea investițiilor și prin utilizarea pe scară mai largă a procedurilor standardizate de evaluare și selecție a proiectelor. Să asigure adecvarea pensiilor viitoare și sustenabilitatea sistemului de pensii, inclusiv prin luarea de măsuri privind vârsta efectivă de pensionare și prin reformarea regimurilor de pensii preferențiale.

2. Să consolideze capacitatea administrativă de gestionare a planului de redresare și reziliență, să accelereze investițiile și să mențină ritmul de punere în aplicare a reformelor. Să abordeze întârzierile care apar pentru a permite punerea în aplicare continuă, rapidă și eficace a planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU, asigurând finalizarea reformelor și a investițiilor până în august 2026. Să accelereze punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune. În contextul evaluării la jumătatea perioadei, să se concentreze în continuare asupra priorităților convenite, adoptând măsuri care să sprijine într-o mai mare măsură resortisanții țărilor terțe și să contribuie la o mai bună integrare a acestora, luând în considerare, în același timp, oportunitățile oferite de inițiativa platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” în scopul de a îmbunătăți competitivitatea.

3. Să ia măsuri pentru a spori participarea grupurilor defavorizate pe piața forței de muncă, inclusiv prin îmbunătățirea calității și a accesului la îngrijirea formală pe termen lung la domiciliu și în comunitate. Să încurajeze concurența în cadrul proceselor de achiziții publice, luând măsuri pentru ca acestea să fie mai eficiente și mai puțin împovărătoare, în special pentru IMM-uri. Să sprijine investițiile private prin încurajarea digitalizării întreprinderilor.

[23] În conformitate cu articolul 2 punctul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263, „cheltuieli nete” înseamnă cheltuielile publice, excluzând cheltuielile cu dobânzile, măsurile discreționare privind veniturile, cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii, cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune, elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

4. Să ia măsuri pentru a accelera eliminarea treptată a combustibililor fosili în sectorul încălzirii centralizate prin trecerea la energia din surse regenerabile. Să îmbunătățească politicile legate de protecția și utilizarea durabilă a resurselor de apă pentru a asigura durabilitatea pe termen lung a sectoarelor care se bazează pe serviciile ecosistemice.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele